

Identiteit van het jeugdwerk

Praktijknamiddag jongeren, vrije tijd en erfgoed
7 maart 2012

Bram Vermeiren
Directeur

Steunpunt Jeugd vzw
Arenbergstraat 1D | 1000 Brussel
T 02 551 13 50 | F 02 551 13 85
info@steunpuntjeugd.be | www.steunpuntjeugd.be

Gebaseerd op

Jongeren in Vlaanderen: levensloopperspectief [mei 2007]

Terug naar de “essentie” van jeugdwerk

Op zoek naar de identiteit van jeugdwerk [01-08-2010]

Jeugdbewegingsonderzoek: jeugdbewegingen in Vlaanderen [2010]

Cijferboek lokaal jeugdbeleid 2008-2010

Sociaal-cultureel en educatief werk: het jeugdbeleid in Vlaanderen [2011]

Inhoud

Jeugdwerk in Vlaanderen

Identiteit van jeugdwerk

Inzetten op vrije tijd

Cultuur en erfgoed

Vraag en aanbod!?

1. Projecten met, voor en door jongeren
2. Communicatie met jongeren

Steunpunt Jeugd

Steunpunt Jeugd versterkt en verduidelijkt de positie van kinderen en jongeren en van het jeugdwerk in de samenleving. Daarom werken we aan een dynamisch en integraal jeugdbeleid en ondersteunen we het jeugdwerk.

Versterken jeugdbeleid

1. Thema's: cultuur, welzijn, vorming&educatie, ruimte, organisatie

Ondersteuning jeugdsector

1. Ontwikkeling van tools voor het jeugdwerk
2. Begeleiding en vorming
3. Maatwerk

Begrippenkader jeugdsector

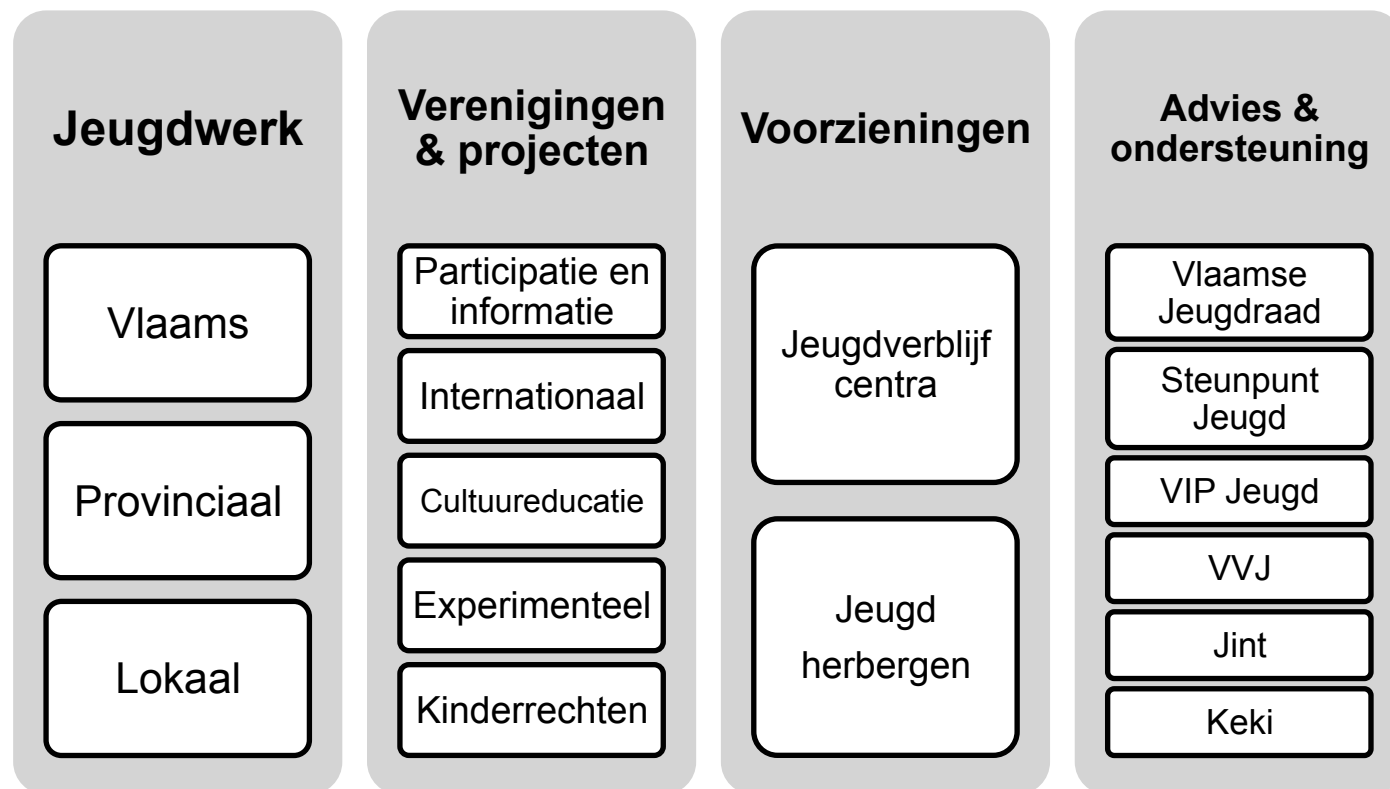
TERM	DEFINITIE
Jeugd	Kinderen en jongeren tot en met 30 jaar, of een deel van die bevolkingsgroep.
Jeugdwerker	Elke persoon die verantwoordelijkheid op zich neemt in jeugdwerk en aantoonbare ervaring heeft, of inspanningen levert op vlak van scholing of vorming met betrekking tot jeugdwerk.
Jeugdsector	De verenigingen die op basis van een decreet worden gesubsidieerd.

Jeugdwerk in Vlaanderen

Enorme diversiteit jeugdwerkvormen

Diversiteit Vlaams jeugdwerk

1. Jeugd- en jongerenbewegingen
2. Vakantieorganisaties
3. Koepels met lokale werkingen
4. Uitwisselingsorganisaties
5. Kunst&Cultuureducatieve organisaties
6. Thematische jeugdorganisaties
7. Organisaties bijzondere jeugddoelgroepen
8. Mutualiteitsorganisaties
9. Informatie& participatieorganisaties
10. Politieke jongerenorganisaties
11. Kinderrechtenorganisaties

Overzicht erkende en gesubsidieerde jeugdverenigingen in Vlaanderen

<http://www.sociaalcultureel.be/jeugd/subsidies.aspx>

Overzicht jeugdwerk in Vlaanderen (lokaal, provinciaal, Vlaamse)

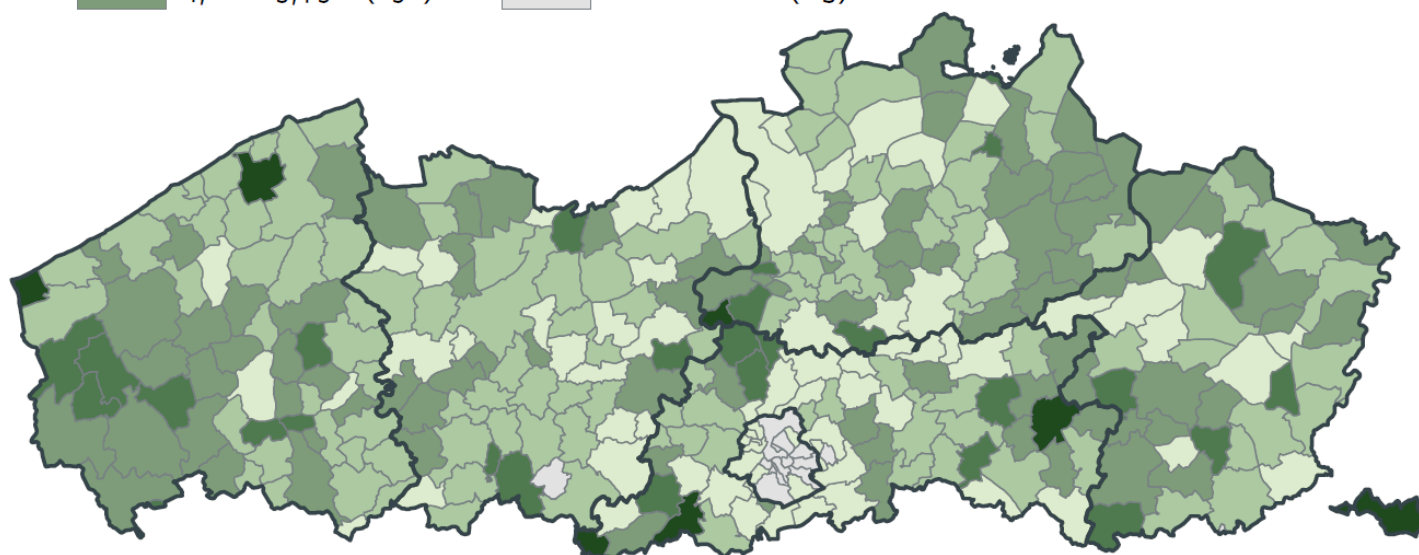
<http://www.jeugdwerknet.be/adressen>

Figuur 22 – Kaart van de algemene jeugdwerkindex voor Vlaanderen

Jeugdwerkindex

8,00 - 17,46 (7)	2,86 - 4,19 (113)
5,80 - 7,99 (28)	0,13 - 2,85 (75)
4,20 - 5,79 (91)	onbekend (13)

Soort jeugdwerk	2004		2007	
	Aantal	%	Aantal	%
Jeugdbeweging	2.223	37,39	2.057	39,97
Politieke jongerenbeweging	437	7,35	496	9,64
Jongerenbeweging	442	7,43	459	8,92
Jeugdhuis, jeugdclub	470	7,90	409	7,95
Amateuristische kunstbeoefening	737	12,39	399	7,75
Studentenvereniging	-	-	267	5,19
Speelpleinwerking	179	3,01	188	3,65
Jeugdmuziekatelier	106	1,78	116	2,25
Jeugdverenigingen met als doel het organiseren van fuiven, concerten of (muziek)festivals	-	-	111	2,16
Thematische jeugdvereniging	-	-	97	1,88
Jeugdwerk voor kinderen en jongeren met een handicap	75	1,26	96	1,87
Initiatief voor maatschappelijk kwetsbare jeugd	110	1,85	93	1,81
Zelforganisaties allochtone jeugd	71	1,19	85	1,65
Jeugdatelier	121	2,03	75	1,46
Vormingsinitiatieven voor werkende/werkloze jongeren	11	0,18	0	0,00
Andere	964	16,21	198	3,85
Totaal	5.946	100,00	5.146	100,00

	Particulier jeugdwerk	Gemeentelijk jeugdwerk	Algemene Vlaamse index
Alle jeugdwerkinitiatieven	5.146	1.182	6.328
Jeugdwerkindex 2007	3,01	0,69	3,70

Jeugdwerkindex

- Er zijn 3,70 jeugdwerkinitiatieven per 1.000 inwoners of, ruwweg, 1 jeugdwerkinitiatief per 270 kinderen en jongeren. De particuliere jeugdwerkindex is 3,01 met de hoogste densiteit in Limburg en West-Vlaanderen;
- Jeugdbewegingen zijn nog steeds de meest voorkomende jeugdwerkform, namelijk 1,2 initiatieven per 1.000 jonge inwoners. In 2004 was dit nog 1,3. Op de tweede plaats komen de jeugthuizen en jeugdclubs;
- Vooral de politieke jongerenbewegingen zijn een prominente plaats gaan innemen en staan op gelijke voet met de jeugthuizen en jeugdclubs. Hier wordt uiteraard geen uitspraak gedaan over ledenaantallen, welke toch een opmerkelijk verschil zou kunnen aantonen.;
- Er is 0,29 jeugdhuis, jeugdclub per 1.000 jonge inwoners, dus gemiddeld is er in Vlaanderen 1 jeugdhuis per 3.448 jonge inwoners. Vlaams-Brabant heeft de hoogste densiteit op vlak van jeugthuizen.

Identiteit van het jeugdwerk

Jeugdwerk brengt kinderen en jongeren samen in een warme, plezierige en uitdagende **omgeving**. Jeugdwerk speelt zich af **in groep**, met respect voor ieder individu in die groep. K&J worden er geprikkeld om **deel te nemen**, zowel op organisatie- als op **maatschappelijk** niveau. Jeugdwerk is voor, door en met kinderen en jongeren. Jeugdwerk wil k&j versterken, hen ondersteunen in hun proces tot **identiteitsvorming**.

De 'magie' van het jeugdwerk

'Het jeugdwerk is belangrijk omwille van wat het is: de plezierige vrijetijdsbesteding voor, van en door kinderen en jongeren, **vertrekkend vanuit de rechten die kinderen en jongeren hebben**. Het jeugdwerk kan dus gerust een stukje motor van onze samenleving genoemd worden.

Op een speelse en ongedwongen manier wordt er gewerkt aan gemeenschapsvorming. Het jeugdwerk is **democratisering**, sluit in in plaats van uit, doet verantwoordelijkheid opnemen. Het jeugdwerk geeft tegengas tegen vereenzaming en cocooning. Het jeugdwerk smeedt **vriendschapsbanden** voor het leven, leert omgaan met mensen, leert intiem zijn, ... Het jeugdwerk is nog steeds de onuitputtelijke bron voor het verenigingsleven, de welzijnssector, het onderwijs, de politiek, de culturele wereld, ...

Het jeugdwerk is de leverancier bij uitstek van gedreven mensen die actief zijn in sectoren waar mensen belangrijker zijn dan winst maken, waar verantwoordelijkheid dragen belangrijker is dan het eigenbelang. Jeugdwerk leert op een informele wijze spreken en luisteren, opkomen voor jezelf en anderen, leert samenwerken, leert creatief zijn, leert assertief zijn. **Het jeugdwerk emancipeert, punt.'**

Identiteit van het jeugdwerk

Ontmoeting mogelijk maken

Ervaring aanbieden

Leerprocessen faciliteren

Stem van k&j (laten) horen

Participatief: door en met kinderen en jongeren

Procesgericht: leefwereld van kinderen en jongeren

Coachend: stimuleren zelfontplooiing

Groepsgericht met aandacht voor individu: interactie

Funcities van het jeugdwerk

Pedagogische functie

Vaardigheden om zichzelf te integreren
individuele opvoeding

Sociale functie

Herverdeling van ontplooiingskansen
sociale actie

Vrijtijdsfunctie

Organiseren van de vrije tijd van k&j
spelfunctie van jeugdwerk

Jeugdwerk - samenleving

Leefwereldgerichte benadering

Aanbodsgestuurde benadering

Over welke kinderen en jongeren gaat het? In welke samenleving groeien ze op? Wat wordt van hen verwacht? Wat zijn hun wensen en dromen? Hoe kunnen we hen ondersteunen als het gaat over maatschappelijke verwachtingen en individuele dromen? Hoe kritisch kijken we daarnaar? Hoe oriënteren k&j zich op de samenleving? Hoe kijken ze naar zichzelf en naar hun plaats in de samenleving?

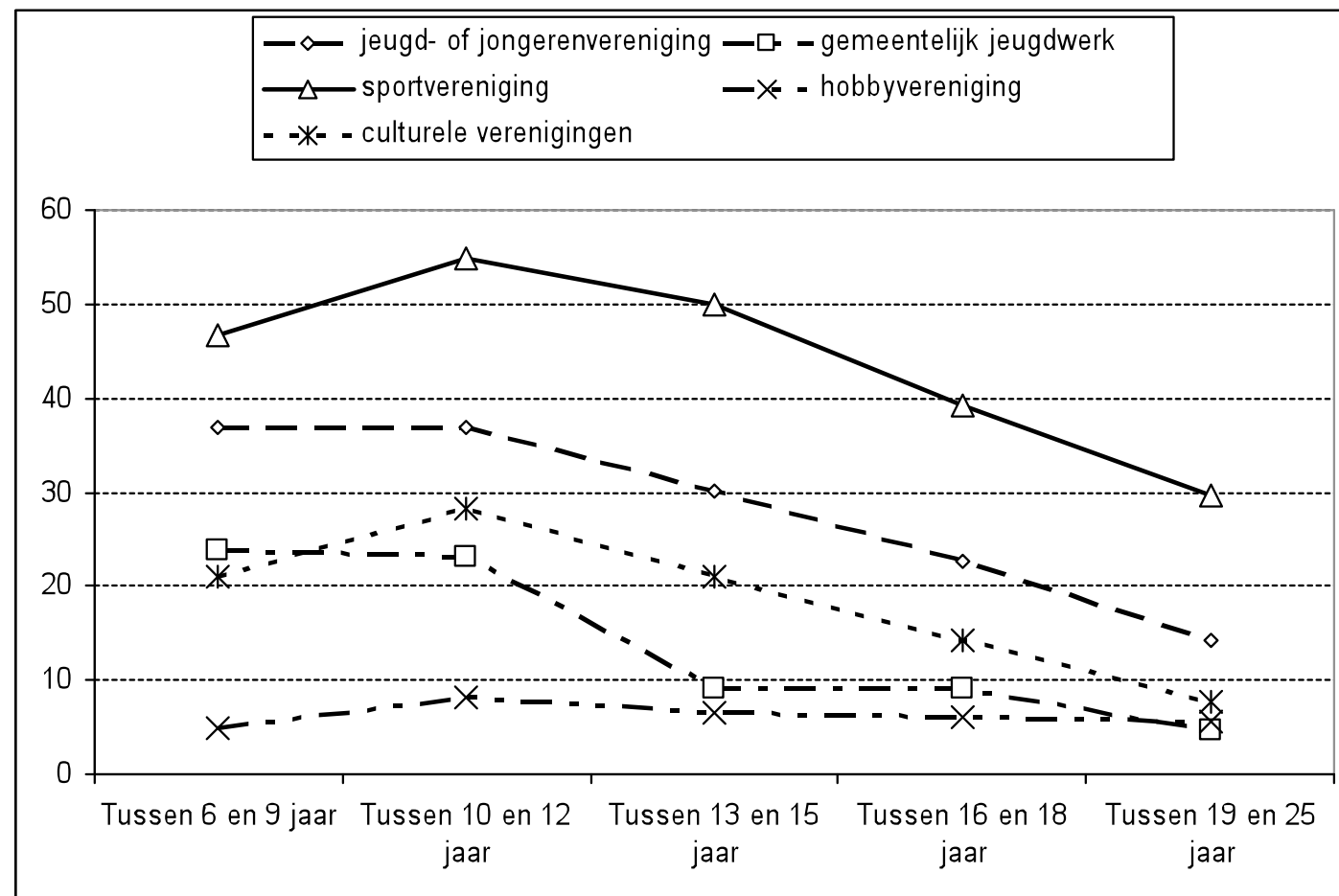
Inzetten op vrije tijd en erfgoed

Opvoedingsmilieus

1. Gezin: veiligheid en bescherming, opgroeien
2. School: expliciete leeromgeving
3. Buiten school,
 1. Ongeorganiseerd: zelfgestuurde vrije tijd, kinderen en jongeren beslissen zelf wat ze doen (eigen keuze, afwezigheid sturing en toezicht)
 2. Georganiseerd: jeugdclub, sportclub, ...
4. Moderne media: virtuele wereld van k&j (televisie, internet,...)

Inzetten op vrije tijd?

Inzetten op vrije tijd en erfgoed

Vrijetijdsaanbod voor k&j

1. Samenleving is heel aanbod gestuurd
2. Overaanbod aan (georganiseerde) vrijetijdsactiviteiten
3. Lijkt het boeiend of is het nodig?
4. Interesse, noden en behoeften van k&j liggen heel uiteen (leeftijdsgroepen)

Wie zijn de kinderen en jongeren

1. Ontwikkel je een aanbod en/of speel je echt in op noden en behoeften van k&j
2. Wie is het publiek
3. Kinderen en jongeren zijn niet te vatten in 1 publiek

Inzetten op vrije tijd en erfgoed

Kan relevant zijn, maar afhankelijk van doelstelling projecten

1. Aanleren van individuele vaardigheden en kennis
2. Actief burgerschap
3. Sociale functie – kritische blik op de samenleving
4. Individuele opvoeding ifv sociale actie
5. Spel en ontspanning: organisatie vrije tijd

Erfgoedprojecten

Zonderondertitels

Leefwereld van jongeren: wat dicht staat bij jongeren

Gebruik media

Cocreatie

Onvoltooidverledentijd

Leefwereld en interesse van jongeren (fysiek)

Zichtbaar en creatief

Dynamische website

Cocreatie

Aanbevelingen erfgoed en jongeren

Opletten voor aanbodsturing

Aanbod = organisatieperspectief

Inbreken op de ongeorganiseerde vrije tijd is niet evident

Speel in op de leefwereld van k&j

Vraag = jongerenperspectief

Co-creatie en participatie

Samen creëren, creativiteit, zelfontplooiing, invulling

Coachen en begeleiden

Investeren in k&j

Blik op de samenleving

Gerichte samenwerking met organisaties jeugdwerk?

Communicatie

K&J persoonlijk aanspreken en leren kennen

K&J raken in hun leefwereld

K&J uitnodigen om samen iets te doen

K&J uitdagen om iets beter te doen

K&J zijn uniek, zelfvertrouwen, zelfontplooiing

Eerlijk zijn met k&j

erfgoed niet verpakken, wel projecten uitwerken op maat van k&j, inspelen op de leefwereld van k&j, werken met kinderen en jongeren, door kinderen en jongeren

Communicatiedragers

Peer to peer

Online media

Rolmodellen

Gedrukte media ...

Steunpunt Jeugd
Bram Vermeiren
Bram.vermeiren@steunpuntjeugd.be

